

नेपाल राजपत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ३७) काठमाडौं, चैत ३० गते २०४४ साल (अतिरिक्ताङ्क ६४)

भाग ३

श्री ५ को सरकार

वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयको

सूचना १

पञ्चायती वन (दोस्रो संशोधन) नियमावली, २०४४

पञ्चायती वन नियमावली, २०३५ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,
वन ऐन, २०१८ को दफा ३२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को
सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यी नियमहरूको नाम “पञ्चायती वन
(दोस्रो संशोधन) नियमावली, २०४४” रहेको छ ।

(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. पञ्चायती वन नियमावली, २०३५ को नियम २ मा संशोधन : पञ्चायती वन
नियमावली, २०३५ (यसपछि “मूल नियमावली” भनिएको) को नियम २ को
खण्ड (ख) को सट्टा देहायको खण्ड (ख) राखिएको छ :-

“(ख) “कार्य योजना” भन्नाले गाउँ पञ्चायतले तर्जुमा गरी जिल्ला वन
नियन्त्रकले स्वीकृत गरेको पञ्चायती वन कार्य योजना सम्झनुपर्छ ।”

३. मूल नियमावलीको नियम ३ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ३ को,-

(१) उपनियम (१) को सट्टा देहायको उपनियम (१) राखिएको छ:-

“(१) पर्ती वा पोथ्रामात्र बाँकी रहेको सरकारी वन वा त्यसको भागमा

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१४७९

वृक्षारोपण गरी वन जङ्गल हुर्काउनको लागि श्री ५ को सरकारले तोकिएबमोजिमको क्षेत्रमा पञ्चायती वन कायम गरिनेछ ।”

(२) उपनियम (३) मा रहेको “उपनियम (१) मा तोकिएको हदमा नबढाई” भन्ने शब्दहरू झिकिएका छन् ।

४. मूल नियमावलीको नियम ११ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ११ को खण्ड (ग) मा रहेको “वन डिभिजन कार्यालयले बनाएको” भन्ने शब्दहरू झिकिएका छन् ।

५. मूल नियमावलीको नियम १२ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम १२ को खण्ड (ङ) मा रहेका “स्वीकृत योजना” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “कार्य योजना” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

६. मूल नियमावलीको नियम १८ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम १८ मा रहेको “कुल आम्दानीको कम्तिमा पचास प्रतिशत” भन्ने वाक्यांशको सट्टा “आम्दानीको पूरै” भन्ने वाक्यांश राखिएको छ ।

७. मूल नियमावलीमा नियम १९ क. थप : मूल नियमावलीको नियम १९ पछि देहायको नियम १९ क. थपिएको छ :-

“१९ क. पञ्चायती वन आयोजना उपभोक्ता समितिमार्फत सञ्चालन गर्ने : (१)

नियम ६ बमोजिम प्रमाणपत्र प्राप्त भएपछि सम्बन्धित गाउँ पञ्चायतले विकेन्द्रीकरणसम्बन्धी प्रचलित कानूनबमोजिम उपभोक्ता समिति गठन गरी सो समितिलाई पञ्चायती वन आयोजना सञ्चालन गर्न जिम्मा दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम गठन भएको उपभोक्ता समितिले कार्य योजना बमोजिम पञ्चायती वन आयोजना सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपभोक्ता समितिले कार्य योजना अनुरूप काम नगरेमा सम्बन्धित पञ्चायतले सो उपभोक्ता समिति विघटन गरी अर्को उपभोक्ता समिति गठन गरी काम गराउन सक्नेछ ।”

सूचना २

पञ्चायत संरक्षित वन (दोस्रो संशोधन) नियमावली, २०४४

पञ्चायत संरक्षित वन नियमावली, २०३५ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, वन ऐन, २०१८ को दफा ३२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

(२)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१४०२

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यो नियमहरूको नाम “पञ्चायत संरक्षित वन (दोस्रो संशोधन) नियमावली, २०४४” रहेको छ ।
(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।
२. पञ्चायत संरक्षित वन नियमावली, २०३५ को नियम २ मा संशोधन : पञ्चायत संरक्षित वन नियमावली, २०३५ (यसपछि “मूल नियमावली” भनिएको) को नियम २ को खण्ड (ग) को सट्टा देहायको खण्ड (ग) राखिएको छ:-
“(ग) “कार्य योजना” भन्नाले स्थानीय पञ्चायतले तर्जुमा गरी जिल्ला वन नियन्त्रकले स्वीकृत गरेको पञ्चायत संरक्षित वन कार्य योजना सम्झनुपर्छ ।”
३. मूल नियमावलीको नियम ३ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ३ को,-
(१) उपनियम (१) को सट्टा देहायको उपनियम (१) राखिएको छ:-
“(१) सरकारी वन वा त्यसको कुनै भागलाई संरक्षण र सुव्यवस्था गर्नको लागि श्री ५ को सरकारले तोकिएबमोजिमको क्षेत्रमा पञ्चायत संरक्षित वन कायम गरिनेछ ।”
(२) उपनियम (२) मा रहेको “उपनियम (१) मा तोकिएको हदमा नबढ्ने गरी” भन्ने शब्दहरू झिकिएका छन् ।
४. मूल नियमावलीको नियम ६ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ६ को खण्ड (च) मा रहेका “वन डिभिजन कार्यालयले बनाएको” भन्ने शब्दहरू झिकिएका छन् ।
५. मूल नियमावलीको नियम १० मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम १० को खण्ड (ङ) मा रहेको “स्वीकृत योजना” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “कार्य योजना” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
६. मूल नियमावलीको नियम ११ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ११ को सट्टा देहायको नियम ११ राखिएको छ:-
“११. वन पैदावारको बिक्री वितरण : स्थानीय पञ्चायतले कार्य योजनाको अधीनमा रही नियम ११ क. बमोजिम निर्धारित बिक्री दरमा पञ्चायत संरक्षित वनको वन पैदावारको बिक्री वितरण गर्नु पर्नेछ ।
तर पञ्चायत संरक्षित वनको घाँस, स्याउला, दाउरा, जडीबूटी आदि सम्बन्धित आयोजनाबाट लाभान्वित हुने क्षेत्रका जनताको उपभोगका लागि स्थानीय पञ्चायतले निःशुल्क वितरण गर्न सक्नेछ ।”

(३)

७. मूल नियमावलीमा नियम ११क. थप : मूल नियमावलीको नियम ११ पछि

देहायको नियम ११क. थपिएको छः-

“११क. वन पैदावार बिक्री दर निर्धारण गर्ने : (१) पञ्चायत संरक्षित वनको वन पैदावारको बिक्री दर स्थानीय पञ्चायतले निर्धारण गर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको बिक्री दर प्रचलित वन पैदावार बिक्री वितरण नियमावलीमा निर्धारण भएको दरभन्दा घटी हुनु हुँदैन ।”

८. मूल नियमावलीको नियम १४ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम १४ को

सट्टा देहायको नियम १४ राखिएको छः-

“१४. पञ्चायत संरक्षित वनको वन पैदावारबाट भएको आम्दानी पञ्चायतको हुने : (१) पञ्चायत संरक्षित वनको वन पैदावारको बिक्रीबाट भएको पूरै आम्दानी स्थानीय पञ्चायतको कोषमा आम्दानी बाँधिनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम भएको आम्दानीको पूरै रकम स्थानीय पञ्चायतले पञ्चायत संरक्षित वनको संरक्षण, सम्बर्द्धन र वृक्ष रोपणको लागि खर्च गर्नु पर्नेछ ।”

९. मूल नियमावलीमा नियम १४क. थप : मूल नियमावलीको नियम १४

देहायको नियम १४क. थपिएको छ ।

“१४क. पञ्चायत संरक्षित वन आयोजना उपभोक्ता समिति सञ्चालन गर्ने : (१) नियम ७ बमोजिम पञ्चायत संरक्षित वनको प्रमाणपत्र प्राप्त भएपछि स्थानीय पञ्चायतले विकेन्द्रीकरणसम्बन्धी प्रचलित कानूनबमोजिम उपभोक्ता समिति गठन गरी सो उपभोक्ता समितिलाई पञ्चायत संरक्षित वन आयोजना सञ्चालन गर्न जिम्मा दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम गठन भएको उपभोक्ता समितिले कार्य योजनाबमोजिम पञ्चायत संरक्षित वन आयोजना सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपभोक्ता समितिले कार्य योजना अनुरूप काम नगरेमा स्थानीय पञ्चायतले सो उपभोक्ता समिति विघटन गरी अर्को उपभोक्ता समिति गठन गरी काम गराउन सक्नेछ ।”

१०. खारेजी : मूल नियमावलीको नियम १३ खारेज गरिएको छ ।

आज्ञाले,

बीरेन्द्रनाथ खुंजेली

(४)

श्री ५ को सरकारको सचिव

श्री ५ को सरकारको छापाखाना, सिंहदरबार, काठमाडौँमा मुद्रित ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएको छ । मात्र लागु हुनेछ ।